

Sygn. akt I CSK 1462/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie z wniosku K. D.
z udziałem P. spółki akcyjnej w W.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 grudnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie
z dnia 30 czerwca 2021 r., sygn. akt VII Ca 292/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawczynie na rzecz uczestniczki
kwotę 240 (dwieście czterdzieści 00/100) złotych tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

K. D. wniosła o ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika P. S.A. w W..

Postanowieniem z 1 marca 2021 r. Sąd Rejonowy w Kołobrzegu ustanowił służebność przesyłu na działkach numer [...], [...]1, [...]2, objętych księgą wieczystą [...], na rzecz P. [...] S.A. w W.. Tytułem wynagrodzenia Sąd zasądził na rzecz wnioskodawczynie K. D. kwotę 2 082,00 zł (pkt 2) i ustalił koszty postępowania (pkt 3).

Postanowieniem z 30 czerwca 2021 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie, po rozpoznaniu apelacji K. D., zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że kwotę 2 082 zł zastąpił kwotą 6 073 zł i oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Od tego postanowienia skargę kasacyjną wywiodła wnioskodawczyni. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oraz potrzebę wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji w sprawach cywilnych. Uzupełnia system środków zaskarżenia w modelu dwuinstancyjnego postępowania sądowego (por. art. 176 Konstytucji RP). Skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy nie może leżeć wyłącznie w interesie skarżącego, lecz musi być uzasadnione ważnymi kategoriami interesu publicznego, w tym potrzebą zapewnienia jednolitej wykładni i stosowania prawa. Konstytucyjnym obowiązkiem Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Wyłączną podstawą oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia do rozpoznania, są wskazane we wniosku o jej przyjęcie przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z przepisami prawa, których wykładnia nie budzi żadnych wątpliwości lub jego wydania w wyniku oczywiście błędnego niewłaściwego zastosowania. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma miejsce, gdy zarzucane uchybienia mają kwalifikowany charakter i są widoczne *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20; 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18; 23 czerwca 2017 r., II CSK 41/17; 1 marca

2013 r., I CSK 491/12; 21 lutego 2008 r., II UK 307/07; 8 marca 2002 r., I PKN 341/01).

Potrzeba wykładni przepisów prawa przez Sąd Najwyższy w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi natomiast wówczas, gdy są one źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych (postanowienia SN z: 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; 20 maja 2016 r., V CSK 692/15; 27 kwietnia 2021 r., III USK 132/21). Skarżący powinien więc wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, przedstawić własną propozycję interpretacyjną oraz wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienia SN z: 19 października 2012 r., III SK 15/12; 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12; 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; 11 marca 2021 r., I USK 100/21).

Skarga kasacyjna nie odpowiada tym wymogom ustawy.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wykazuje oczywistą zasadność skargi w oparciu o dwa sprzeczne ze sobą założenia. Z jednej strony zarzuca zaskarżonemu orzeczeniu brak precyzyjnego określenia terytorialnego zakresu służebności. Z drugiej strony zarzuca, że wynagrodzenie za ustanowienie służebności obejmuje określony pas gruntu (2 metry od osi gazociągu).

Wbrew twierdzeniom wniosku, zaskarżone orzeczenie określa zakres terytorialny służebności przesyłu na podstawie mapy dołączonej do opinii biegłego z zakresu gazownictwa. Stanowi ona integralną część zaskarżonego orzeczenia. Pas gruntu został więc oznaczony w zaskarżonym postanowieniu, zgodnie z opinią biegłego, na mapie wprowadzonej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (por. postanowienie SN z 11 czerwca 2015 r., V CSK 468/14). Nie sposób się więc zgodzić z wnioskiem o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, że zaskarżone orzeczenie nie określa terytorialnego zakresu służebności. Argumentacja wniosku nie potwierdza w każdym razie, że zaskarżone postanowienie jest wadliwe w stopniu elementarnym i widocznym *prima vista*.

Także sformułowane wątpliwości wykładnicze na tle art. 305² k.c. nie uzasadniają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, że art. 305² § 2 k.c. nie określa szczegółowych kryteriów, według których należy ustalić odpowiednie wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu (por. m.in. uchwały SN z: 17 czerwca 2005 r., III CZP 29/05; 7 października 2008 r., III CZP 89/08; 8 września 2011 r., III CZP 43/11; 11 grudnia 2015 r., III CZP 88/15). Uzasadnione jest korzystanie w tym zakresie z dorobku orzecnictwa dotyczącego wynagrodzenia należnego właścicielowi nieruchomości obciążonej za ustanowienie służebności drogi koniecznej (por. m.in. uchwała SN z 7 października 2008 r., III CZP 89/08; a także postanowienia SN z: 11 grudnia 2008 r., II CSK 314/08; 3 lutego 2010 r., II CSK 444/09; 5 kwietnia 2012 r., II CSK 410/11).

Na gruncie art. 305² § 2 k.c. to sąd jest upoważniony i zobowiązany do należytego wyważenia interesu wnioskodawcy i uczestnika przy ustalaniu odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2022 r., II CSKP 259/22). Sąd winien uwzględnić wszystkie czynniki wpływające na jego wysokość i mające równoważyć w całości konsekwencje ograniczenia prawa własności. Wynagrodzenie należy się bowiem właścicielowi nieruchomości obciążonej za ustanowienie służebności. Ma ono zrekompensować ograniczenie w korzystaniu z niej przy uwzględnieniu stopnia ingerencji w prawo własności (por. m.in. uchwały SN z: 1 grudnia 1970 r., III CZP 68/70; 8 września 1988 r., III CZP 76/88, postanowienia SN z: 8 maja 2000 r., V CKN 43/00; 26 października 2000 r., IV CKN 1197/00; 14 lutego 2008 r., II CSK 517/07; 19 listopada 2010 r., III CSK 32/10; 5 kwietnia 2012 r., II CSK 401/11).

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 5 pkt 3 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. 2018 r. poz. 265).

[as]